

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gremesberger Gábor ügyvéd (1137 Budapest, Budai Nagy Antal u. 3. I/3. szám) és dr. Galambos Károly jogtanácsos által képviselt ... (...) felperesnek a dr. Tomszer Miklós ügyvéd (1144 Budapest, Szentmihályi u. 24/d. IV/15.) által képviselt ... (...) I. rendű, a személyesen eljáró ... (...) II. rendű, a Dr. Tóth István Gábor és Társai Ügyvédi Iroda (1122 Budapest, Maros u. 19-21. szám, ügyintéző: dr. Disztós Dóra ügyvéd) által képviselt ... (1013 Budapest, Krisztina krt. 55. szám) III. rendű, a Deák és Várnai Ügyvédi Iroda (1119 Budapest, Petzvál József u. 56. szám, ügyintéző: dr. Várnai Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt ... (...) IV. rendű és a dr. Garami Gábor ügyvéd (1143 Budapest, Hungária krt. 111/B. V. emelet) kirendelt ügygondok által képviselt ... (...) V. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és járulékai iránt indult peres eljárásban a Pest Megyei Bíróság 2007. január 4-én kelt 13.G.25.604/2004/40. számú ítélete ellen felperes részéről 41. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű és a III. rendű alpereseknek személyenként 100.000 - 100.000 (Egyszázezer - Egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 900.000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint az I. rendű, a II. rendű és az V. rendű alperes mint vevők, valamint a III. rendű alperes (korábban ...) mint eladó között ...-én üzletrész adásvételi szerződés jött létre, amellyel a vevők megvásárolták a III. rendű alperesnek a IV. rendű alperesi ...-ben meglévő 10 millió

forint névértékű üzletrészt összesen 50 millió forint vételárért. A szerződő felek ...-én, majd ...ban módosították a szerződésüket. A IV. rendű alperes ... év elejére fizetéseképtelenné vált, fizetéseképtelenségét a Fővárosi Bíróság a 2002. február 27-én kelt 16.Fpk.01-2002-000690/3. számú végzésével megállapította és elrendelte a felszámolását. A felszámolás során létszámleépítés történt, mellyel összefüggésben a Bér garancia Alap igénybe vételére is sor került, azonban a dolgozói igények csak részben kerültek kiegyenlítésre.

A felperes az alperesekkel szemben előterjesztett keresetében elsődlegesen a ...-én, a ...-én és a ...ban kelt szerződések semmisségének megállapítását kérte. Másodlagosan - amennyiben az elsődleges kérelemnek a bíróság helyt adna - kérte a III. rendű alperes korlátlan felelősségének megállapítását a IV. rendű alperes minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolás során az adós (IV. rendű alperes) vagyona nem fedezi. Ez utóbbi kereseti kérelmét kifejezetten a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (továbbiakban: Cstv.) 63. § (2) bekezdésére alapította. A felperes arra hivatkozott, hogy a szerződések az állam tulajdonában lévő vállalkozói vagyon értékesítéséről szóló 1995. évi XXXIX. törvény (továbbiakban: privatizációs törvény) előírásaiba és a jóerkölcsbe ütköznek. Álláspontja szerint az eladó joggal való visszaélést valósított meg az üzletrész értékesítése során. Ezen túlmenően állította, hogy a III. rendű alperes hátrányos üzletpolitikája miatt került a IV. rendű alperes felszámolás alá. A felperes a keresetindítási jogát az Mt. 19. § (2) - (3) bekezdésében jelölte meg. A felperes a keresetében a Ptk. 5. § (1) - (2) bekezdésére, a 200. § (2) bekezdésére, a 234. § (1) bekezdésére, a 237. § (1) bekezdésére, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (továbbiakban: Gt.) 296. - 297. §-ára is hivatkozott.

Az I. rendű alperes az ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény (továbbiakban: Ctv.) 48. § (1) bekezdésére és a Gt. 16. § (3) bekezdése alapján.

A II. - V. rendű alperesek is a kereset elutasítását kérték. A III. rendű alperes kifejtette azt a jogi álláspontját is, hogy a felperesnek nincs perbeli legitimációja, valamint az üzletrész értékesítése nem tartozott a privatizációs törvény hatálya alá.

Az elsőfokú bíróság a 2007. január 4-én kelt 13.G.25.604/2004/40. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű és a III. rendű alpereseknek személyenként 250.000 forint perköltséget. Az V. rendű alperes képviselőjében eljáró dr. Garami Gábor ügyvéd kirendelt ügygondnok díját 20.000 forintban állapította meg és elrendelte annak kiutalását az elnöki letétből. Ezekon túlmenően úgy rendelkezett, hogy ezt meghaladóan a felek viselik a perrel felmerült költségeiket, míg a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kifejtette, hogy a Ctv. 48. § (1) bekezdése a perbeli jogvita elbírálásában nem alkalmazható. A felperes a Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján határidő nélkül hivatkozhatott a semmisségre, de a Pp. 123. §-a szerinti megállapításra irányuló kereseti kérelem előterjesztésének nem volt helye. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a IV. rendű alperes vagyonát megtestesítő üzletrész értékesítése nem ütközött jogszabályba, mivel az ügylet nem tartozott a privatizációs törvény hatálya alá, a szerződéskötés időpontjában a ... nem állt többségi állami tulajdonban. A ... esetében a privatizációs törvény 7. § (6) bekezdése alapján akkor volt csökkenthető az állami tulajdon 25 % + 1 szavazat mérték alá, ha a közgyűlés döntése alapján az állam javára 1 db szavazats többségi részvényt bocsátottak ki. Ez a részesedés nem alapozta meg az állam többségi tulajdonát. Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint az üzletrész átruházási szerződés nem ütközött jóerkölcsbe, ugyanis a szerződéskötéskor nem volt előre látható, hogy a IV. rendű alperes mintegy két év elteltével felszámolás alá kerül, a munkabiztosítási kikötések ennek elkerülését célozták. Az sem volt megállapítható, hogy a végkielégítések és a felmondási időre járó munkabérek megfizetése alóli mentesülés érdekében történt volna az üzletrész értékesítése. A szerződés a felperes által megjelölt egyéb okokból sem volt jóerkölcsbe ütköző.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kifejtette azt is, hogy a felperes keresetőségi joggal sem rendelkezett. Az Mt. 19. § (2) bekezdése alapján a szakszervezet általános képviseleti jogából fakadóan jogosult a tagjait a munkáltatóval szemben, illetve más állami szervek előtt képviselni a munkaügyi kapcsolatokat és a munkaviszonyt érintő körben. Ez az általános képviseleti jog azonban nem terjed ki a bíróság előtti eljárásokra, amelyekben az Mt. 19. § (3) bekezdése szerint egyedi meghatalmazás alapján járhat el a tagjának munkakörülményeit érintő kérdésben. Így az elsőfokú bíróság előtt a peres eljárást azoknak a munkavállalóknak kellett volna megindítani, akik a felszámolási eljárásban hitelezői követelést érvényesítenek. Akár egyetlen munkavállaló is megindíthatta volna a pert. A jelen per tárgya nem a munkavállalók munkakörülményeit érinti, ezért a szakszervezet e perben még képviselőként sem járhatott el.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdésére hivatkozva kötelezte a felperest a jogi képviselővel eljáró alperesek részére perköltség megfizetésére, valamint megállapította, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 900.000 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. Az Alkotmány 4. §-ára és 63. §-ára, az Mt. 15. §-ára és 19. §-ára, az egyesületi jogról szóló 1989. évi II. törvény 2. §-ára, a Ptk. 4.-5. §-ára, a 234. § (1) bekezdésére és a 200. § (2) bekezdésére, a Pp. 123. §-ára, a privatizációs törvény 5. §-ára, a 7-8. §-ára, a 21. § (3) bekezdésére, a 27. § (3) bekezdésére, a 28. § (2) bekezdésére és a 31. §-ára hivatkozással előadta, hogy a munkavállalók érdekének védelmében a szakszervezet jogosult volt saját nevében pert indítani. Állította, hogy a IV. rendű alperes teljes vagyonát megtestesítő üzletrészének az eladása a privatizációs törvénybe ütközött. Kijelentette, hogy a pert nem a Cstv. 63. § (2) bekezdése

szerinti perként indította meg, hanem semmisségi perként, melynek megindításához joga volt. Egyebekben lényegében megismételte az általa korábban már előadottakat.

Az I., II., III. és V. rendű alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. A III. rendű alperes ismételten hivatkozott arra, hogy az üzletrész átruházási megállapodás nem tartozott a privatizációs törvény hatálya alá, és a szerződés nem ütközött a jóerkölcsbe, valamint a felperesnek nem volt keresetőségi joga sem.

A fellebbezés megalapozatlan.

A Ptk. 234. § (1) bekezdése szerint a semmis szerződés érvénytelenségére - ha a törvény kivételt nem tesz - bárki határidő nélkül hivatkozhat.

A Ptk. fenti idézett rendelkezése azonban nem jelent korlátlan keresetindítási jogosultságot, hanem a perindítási jogosultság megállapításánál figyelemmel kell lenni a Pp. szabályaira is.

A Pp. 3. § (1) bekezdésének második fordulata szerint a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

A Pp.-nek a fent idézett rendelkezése értelmében tehát pert az indíthat, aki a vitában érdekelt, vagy akit a törvény perindítási joggal felruház.

A Pp.-ben a perindításhoz szükséges érdekelttségnek mindig valamilyen jogi érdekeltséget kell tekinteni. A vitában érdekelt félnek az tekinthető, aki a perbeli jogviszony alanya, akinek a törvény által biztosított joga veszélyeztetve van vagy sérelmet szenvedett. A perben hozandó határozatnak kihatással kell lennie a fél jogi helyzetére, ami azt jelenti, hogy a határozat eredményeként a fél jogot szerezhet vagy valamely kötelezettsége alól szabadulhat, vagy valamilyen jogvédelmet nyerhet.

A felperes olyan szerződések semmisségének megállapítását kérte, amelyeknek semmilyen módon nem volt az alanya, valamint a per eredménye a felperes jogi helyzetére semmilyen kihatással nem lehet. A felperes nem alanya a perbeli jogviszonynak, a felperesnek a törvény által biztosított joga nem volt és nincs veszélyeztetve, a felperes sérelmet sem szenvedett, a per eredményeként közvetlenül jogokat nem szerezhet és kötelezettség alól nem szabadulhat. A felperes által hivatkozott dolgozói érdekvédelem, mint közvetett érdekelttség, a perindítási lehetőséget (a perbeli legitimációt) nem alapozza meg.

A felperes a perbeli legitimációját az Mt. 19. § (2) -(3) bekezdésében jelölte meg.

Az Mt. 19. § (2) bekezdése értelmében a szakszervezet joga, hogy a munkavállalókat anyagi, szociális és kulturális, valamint élet- és munkakörülményeiket érintő jogaikról és kötelezettségeikről tájékoztassa, továbbá a munkaügyi kapcsolatokat és a munkaviszonyt érintő körben tagjait a munkáltatóval szemben, illetőleg az állami szervek előtt képviselje. A (3) bekezdés szerint a szakszervezet jogosult a tagját - meghatalmazás alapján - annak élet- és munkakörülményeit érintő kérdésekben bíróság, más hatóság illetve egyéb szervek előtt képviselni.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes által megjelölt, az Mt.-ben biztosított jogosítványai nem terjednek ki olyan per megindítására, amely más felek között létrejött üzletrész adásvételi szerződés semmisségének megállapítását célozza. A felperes a jelen pert a saját nevében indította, de annak tárgya az nem munkaügyi kapcsolatokat és nem munkaviszonyt érintő körbe tartozik.

A jelen per felperese a perrel érintett szerződéseknek nem alanya, a per eredménye a felperes jogaira és kötelezettségeire nincs közvetlen kihatással, és a felperesnek az Mt. 19. § (2) - (3) bekezdésében kapott, korlátozott tárgykörre vonatkozó felhatalmazása nem terjed ki a jelen per megindítására.

Ezt az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg, mégis érdemben vizsgálta a felperes keresetében előadottakat, és annak eredményeként hozta meg a felperes keresetét elutasító érdemi határozatát.

A felperes perbeli legitimációjának hiánya miatt helytálló az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítélete, ezért azt a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen maradt, ezért a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 239. §-a és a 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az I. rendű és a III. rendű alperesek részére a másodfokú eljárásban felmerült perköltség megfizetésére. A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj mértékére is figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg az I. rendű és a III. rendű alpereseket képviselő ügyvédek munkadíját. A megállapított ügyvédi munkadíjak az általános forgalmi adót is magukba foglalják.

A II., IV. és V. rendű alpereseknek a fellebbezési eljárásban perköltsége nem merült fel, így e tárgyban a Fővárosi Ítélőtáblának nem kellett rendelkeznie.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli (Itv. 5. § (1) bekezdés d) pont és 5. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §).

Budapest, 2007. július 4.

. Koday Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke
. Molnár József sk.
sk.
előadó bíró

Tamáné dr. Nagy Erzsébet
bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági tisztviselő